

بین جنگ و صلح

ماهیت بحران‌های بین‌المللی

محمّد دالم‌بو

دکتر مرتضی نورمحمدی

استادیار روابط بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبائی

محدثه حیدری

نشر مخاطب

۱۳۹۵

سرشناسه	لی‌بو، ریچارد ند، ۱۹۴۲ - م.
عنوان و نام پدیدآور	Lebow, Richard Ned بین جنگ و صلح: ماهیت بحران‌های بین‌المللی / ریچارد ند لی‌بو؛ [ترجمه] مرتضی نورمحمدی، محدثه حیدری.
مشخصات نشر	تهران: نشر مخاطب، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۳۳۲ ص: جدول، نمودار.
شابک	978-600-5750-42-3
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	عنوان اصلی: Between peace and war: the nature of international crisis, 1981.
یادداشت	کتابنامه.
یادداشت	نمایه.
عنوان دیگر	ماهیت بحران‌های بین‌المللی.
موضوع	رابط بین‌المللی
موضوع	International relations
شناسه افزوده	نورمحمدی، مرتضی، ۱۳۵۹ - مترجم
شناسه افزوده	لی‌بو، ریچارد ند، ۱۳۷۳ - مترجم
رده بندی کنگره	۳۹۵ - ج ۲، ال JZ ۱۰۵
رده بندی دیویی	۱۰۱/۳۲۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۵۶۷۹۱۳

عنوان: بین جنگ و صلح: ماهیت بحران‌های بین‌المللی

نویسنده: ریچارد ند لی‌بو

مترجمان: مرتضی نورمحمدی، محدثه حیدری

صفحه‌آرا: لیلا کاظمی

طراح جلد: الهه کاظمی

ناشر: مخاطب

نوبت چاپ: اول / زمستان ۱۳۹۵

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۹۰۰۰ تومان

۰۹۱۲۳۰۸۷۲۳۲

دفتر مرکزی تهران، خیابان انقلاب اسلامی، ابتدای جماراده جنوبی، برج ۲۰۱، واحد ۳، تلفن: ۰۲۱ ۶۶۹۵۸۲۲۵

پایگاه اطلاع‌رسانی: www.mokhatabbook.com پست الکترونیکی: www.mokhatabbook1379@gmail.com

مراکز پخش و فروش:

۱. تهران، خیابان ۱۲ فروردین، بین روانمهر و نظری، بن‌بست حقیقت-پلاک ۴، واحد ۴، کتاب آوا
 ۲. تهران، خیابان انقلاب اسلامی، بازارچه کتاب، پلاک ۱۲، انتشارات چاپخش
 ۳. تهران، خیابان انقلاب اسلامی، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، نبش خیابان نظری، پلاک ۱۴۲، دانشیران
 ۴. تهران، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، خ شهید باقری نژاد، کوچه درخشان، پلاک ۲، توحید دانش
- تلفن: ۰۲۱ ۶۶۹۷۴۶۴۵
تلفن: ۰۲۱ ۶۶۴۰۴۱۱۰
تلفن: ۰۲۱ ۶۶۴۱۶۶۷۶
تلفن: ۰۲۱ ۶۶۴۹۰۲۰۹

فهرست مطالب

پیش گفتار	۳
فصل اول: مقدمه	۷
علل نهفته جنگ در مقابل علل فوری و ظاهری	۷
تعریف بحران	۱۴
انتخاب موارد	۲۱
ساختار کتاب	۲۸
بخش اول: ریشه‌های بحران	۳۱
فصل دوم: توجیه خدمت	۳۳
توجیه خصومت	۳۵
تاکتیک‌های توجیه خصومت	۴۰
یک الگوی دیگر بحران	۵۰
فصل سوم: بحران‌های انشعاب	۵۵
بحران‌های انشعاب	۵۶
سیاست‌های بحران‌های انشعاب	۷۱
فصل چهارم: سیاست پیشروی تا مرز جنگ	۷۷
اهداف سیاست پیشروی تا مرز جنگ	۷۸
ریشه‌های سیاست پیشروی تا مرز جنگ	۸۲
انگیزه‌های چندگانه	۱۰۵
بخش دوم: سیاست‌های بحران	۱۲۷
فصل پنجم: انسداد شناختی و سیاست‌های بحران	۱۲۹
سازگاری شناختی و عدم درک صحیح	۱۳۱
منازعات تصمیم‌گیری و اجتناب تدافعی	۱۳۶
فرآیندهای شناختی و آسیب‌شناسی تصمیم‌گیری	۱۴۱
بحران جولای: یک مورد مطالعاتی	۱۵۰
فصل ششم: منابع گنج فهمی	۱۸۳
سیاسی کردن بروکراسی	۱۹۰

۲۰۸	تقدم سیاست‌های داخلی
۲۳۶	نقش خودآگاهی ملی
۲۴۴	تساوی دیگران
۲۷۷	فصل هفتم: زمینه بحران
۲۸۱	تنوع گزینه‌های نظامی
۲۸۷	ترس از زیانهای استراتژیک
۲۹۲	میزان اطمینان نظامی
۲۹۸	دیدگاه در آغاز جنگ
۳۰۴	درک اشتباه پذیرش منازعه
۳۱۴	پیشگیری در مقابل آشوبی بای جنگ
۳۱۹	فصل هشتم: مدیریت بحران و فراسوی آن
۳۲۰	انواع بحران و پیامدهای آنها
۳۲۳	اضطراب و تصمیم‌گیری در بحران
۳۲۹	محدودیت‌های بازدارندگی
۳۳۸	مشکلات هماهنگی و کنترل
۳۴۹	آینده مدیریت بحران
۳۶۷	بخش سوم: بحران و روابط بین‌الملل
۳۶۹	فصل نهم: بحران و تجربه یادگیری
۳۷۰	بحران و تشدید خصومت
۳۷۹	بحران و کاهش خصومت: بحران فاشودا
۳۸۶	آماده‌سازی نظامی
۳۹۰	درس‌هایی از فاشودا و کوبا
۴۰۱	فصل دهم: نتیجه‌گیری
۴۰۱	نفی توسعید
۴۰۷	نمایه

پیش گفتار

در اوایل دهه شصت پس از فارغ التحصیلی از دانشگاه «یل»، تلاش کردم علایقم را در دو زمینه تاریخ و سیاست دنبال کنم. این کار حتی برای دانشجویان رشته روابط بین الملل که هم ملزم به گذراندن دوره های تاریخ بودند و هم سیاست، کاری بسیار دشوار بود. دپارتمان های علوم سیاسی و تاریخ نسبت به خودمختاری خود حساس بودند، به این خاطر جهت گیری های فلسفی یکدیگر را نقد می کردند و در مقابل هر تلاشی برای پر کردن این فاصله مقاومت می کردند. مصمم بودن و بی تجربگی من، روابطم را با هیئت علمی هر دو دپارتمان تیره کرد و منجر به اخراجم از دانشگاه گردید.

در اینجا، نسبت مروری بر گذشته داشته باشم زیرا برخی از تجربه های دوران تحصیل در دانشگاه «یل» سرگرم کننده اند. به عنوان یک دانشجوی سال دومی در سمینار سیاست مقایسه ای شرکت کردم، این سمینار را پژوهشگر سیاسی برجسته ای دایر کرده بود و آخرین الگوهای تحلیل مدرن سیمو یا توسعه سیاسی را به ما معرفی می کرد. این الگوها معمولاً به لحاظ ساختاری مانند معادله بود. از روش تجربی بهره می گرفتند و بر دیدگاه هایی مبتنی بودند که با فرآیندهای سیاسی جوامعی چون دانمارک، دفا و داهومی و ... در ارتباط بود. از ما دانشجویان که سربازان محسوب می شد، اصاحات رفتاری بودیم انتظار می رفت با جسارت به این رشته ها بپردازیم و این انتصارات را به واقعیت تبدیل کنیم.

با این وجود، همه به آیین جدید وارد نشدند و بعضی همکلاسی هایم درباره فرضیه های بنیادین رفتارگرایی جدید تردید داشتند یا حتی آنها را بی اساس می گرفتند؛ اما در کلاس یا امتحانات در مقابل آن کرنش می کردند و در دستکاری کلمات، مفهومی و مفاهیم کتاب راهنمای رفتارگرایی زبردست بودند. این کار واقعاً ضروری بود، هر چه فکر کنید به این نتیجه می رسید که لزومی ندارد با استادی که برای پیدا کردن حقیقت به اه نیاز دارید، مخالفت کنید.

من که هوش همکلاسی هایم را نداشتم، تردیدهایم را بیان کردم. آنچه بیش از همه رنجم می داد این فرضیه بود که نظام سیاسی را می توان بدون در نظر گرفتن تجربیات فرهنگی و تاریخی ویژه ای که جامعه اش را شکل داده، تحلیل کرد. مخالفتم را بارها و بارها، به روشهای مختلف بیان کردم، این کارم را آنقدر ادامه دادم تا استادم پیشنهاد داد رشته ام را به تاریخ تغییر دهم. استادم معتقد بود آنجا بیشتر احساس راحتی خواهیم کرد، اما دریغ! در دپارتمان تاریخ نیز شرایط تغییر نکرد.

یک هفته بعد به کلاس تاریخ آلمان رفتم که توسط استاد نسبتاً جوان اما برجسته‌ای تدریس می‌شد. او با مهارت تمام درباره «آلمان ویلهلمی» سخنرانی می‌کرد. برای او، تاریخ مانند هنر بود و تاریخ‌شناس، نقاش برجسته‌ای بود که به دنبال ترسیم جوهر درونی موضوع مد نظرش بود. دیدگاه من درباره تاریخ متفاوت بود. می‌خواستم گذشته را مطالعه کنم تا درباره اکنون چیزی بیاموزم و از تاریخ مانند آزمایشگاهی استفاده کنم تا به وسیله آن مفاهیمی درباره رفتار سیاسی طراحی کرده و آنها را بیازمایم. کمتر به مسائل خاص مربوط به آلمان پیسمارک علاقه‌مند بودم و بیشتر مایل بودم به وجوه اشتراک آن با دیگر جوامع و دولت‌ها بپردازم اما این کار در آن زمان ارتداد محسوب می‌شد. مقاله‌ای که در آن ترم ارائه کردم، تلاش بود جهت تحلیل تصمیم‌گیری در وزارت امور خارجه آلمان، بر حسب مدل سایبرنتیک که موثر بوده قرار نگرفت و حتی محکوم به عامیانه بودن شد. استادم با لحنی سرد پیشنهاد کرد به درماتان علوم سیاسی که ظاهراً به آنجا تعلق داشت، بازگردم.

در مجموع، این کتاب تلاشی برای یکپارچه ساختن علوم سیاسی و تاریخ است. تلاشی برای غلبه بر اسکیزوفرنی روش‌نویسی که هنگام تحصیل در دانشگاه بر من تحمیل شده بود. «بین جنگ و صلح» مطالعه‌ای تاریخی است که از چشم‌انداز علوم سیاسی به نگارش درآمده است. این مطالعه به تجربه تاریخی می‌پردازد تا فرضیه‌های مربوط به بحران‌های بین‌المللی و ماهیت منازعه میان کشورها را تدوین و آزمایش کند. این پژوهش علی‌رغم محاسنی که دارد ممکن است با واکنش منفی افکار چپ‌گرا هر دو رشته مواجه شود. اما من بر این باورم که چنین اشخاصی، نسلی در حال انقراض هستند و تلاش من برای پر کردن فاصله بین این دو رشته، هم اکنون این احساس مشترک عیق را میان تاریخ‌شناسان و دانشمندان سیاسی ایجاد می‌کند که می‌توانند مطالب بسیاری را از یکدیگر بیاموزند.

همکاری‌های بسیاری برای تدوین این کتاب صورت پذیرفته است. در ابتدا مساعدتی از سوی «کنسرسیوم بین دانشگاهی» برای «مطالعات نظام جهانی» سبب شد بتوانم یک سال را در «مؤسسه مطالعات جنگ و صلح» در دانشگاه کلمبیا سپری کنم. مدیر مؤسسه، ویلیام تی آر فاکس^۱، مرا در خانواده مؤسسه پذیرفت و در این مدت با قدرت از این پروژه حمایت کرد. سرمایه‌گذاری بیشتر از سوی «بنیاد پژوهش دانشگاه ایالتی نیویورک» و «شورای تحقیقات پیشرفته دانشکده جنگ دریایی» فراهم شد. هاگ نات^۲ مدیر شورا، به من دلگرمی زیادی می‌داد و مرا تشویق می‌کرد. وی هنگامی که چند سال از برنامه زمان‌بندی شده برای

1. T.R.Fox

2. Hugh Nott

پایان پروژه عقب افتادم، برخورد بسیار مناسبی با من داشت. همکاری‌ام با «شورای تحقیقات پیشرفته» و «دانشکده جنگ دریایی»، به شدت مرهون «جیمز ای کینگ» است، به‌علاوه از راهنمایی‌های ژرف «جیم»، مدیر مطالعات استراتژیک شورا، بهره‌مند شدم. او در این چند سال، برای من دوستی صمیمی، مربی‌ای روشنفکر، و مشاوره‌ای حرفه‌ای بود.

جان گادیس^۱، فردهارتمن^۲، گرگوری ماسل^۳، جان بنت^۴، و رابرت جرویس^۵، کل متن یا بخشی از آن را مطالعه کرده‌اند و شایسته تشکری ویژه هستند. هر چهار نفر، برنامه کاری شلوغ شان را تعطیل کردند تا پیش‌نویس یا بخشی از آن را خوانده و نقدی هوشمندانه ارائه کنند. آنها هم چنین اجازه دادند از امکانات تبلیغاتی‌شان برای ایده‌هایم بهره‌برم. بخش‌هایی از متن نیز توسط ایوو دوحاک^۶، جان هرز^۷، میشل ویننگر^۸، جیمز ویس^۹، جرالدمانهیم^{۱۰}، هری لازر^{۱۱}، توماس ایتزولد^{۱۲}، ادوارد کالودزیج^{۱۳}، دونالد مالی^{۱۴} و تام برایدنر^{۱۵} مطالعه شد. پیشنهادهای آنها و نظرات دوست و ویراستارم، هنری تام^{۱۶}، نقش قابل توجهی در غنی‌تر شدن کتاب داشت. هم چنین مایا، از هریت تفی^{۱۷}، مری تردزیل^{۱۸}، آلتا دیویس^{۱۹} و کارل هیلر^{۲۰}، کتاب‌دارانی ماهر و سرزین من بسیار صبور تشکر کنم. تشکر ویژه‌ای نیز از کریس اندرسون^{۲۱} برای تایپ اولین پیش‌نویس کتاب و ماریون پری^۱ برای آماده‌سازی نسخه نهایی

-
1. John Gaddis
 2. Fred Hartmann
 3. Gregory Massell
 4. John Bennett
 5. Robert Jervis
 6. Ivo Duchacek
 7. John Herz
 8. Michaela Weinberger
 9. James W.
 10. Jerrold Mannheim
 11. Harry Lazer
 12. Thomas Etzold
 13. Edward Kolodziej
 14. Donald Mahley
 15. Tom Bryder
 16. Henry Tom
 17. Harriet Tefteau
 18. Marry Threadgill
 19. Alta Davis
 20. Carrol Hillier
 21. Chris Anderson

کار دارم. لازم به ذکر است که مورد دوم نیاز به تلاشی همه‌جانبه داشت چرا که مهلت تحویل کار نزدیک بود.

در همه کتابها اصولاً تشکر از همسر برای صبر و همکاری‌هایش مرسوم است. همسر من انتقاد قابل توجهی نسبت به ایده‌هایم داشت و در طول هفت سالی که این پروژه، همراه رابطه ما بود، بسیار صبورانه برخورد کرد. این نوشته، هووی او بود. پیش‌نویس‌ها در تعطیلات و سفرهای تجاری همراهان بود، کتاب‌ها، فایل‌ها و یادداشت‌ها، فضای زندگی‌مان را غصب کرده بودند. خوشبختانه، درک کارل بر حسادت گاه‌به‌گاهش غلبه کرد و در آخر توانستم در هر دو رابطه را به‌دست آورم.

در آخر مایلیم از این فرصت استفاده کنم تا دین خود را به هرمن فینر^۱، هاجو هالبورن^۲، هر دو درگذشته‌اند - کارل دویچ^۳ ادا کنم. هر سه در طول دوران دانشجویی، توجه بسیاری به من و دارم داشتند و با همکاری و ارائه مثال‌هایی از زندگی خودشان، عمیقاً بر پیشرفت شخصی و فکری‌ام مؤثر بودند.

1. Marion Perry

2. Herman Finer

3. Hajo Holborn

4. Karl Deutsch